EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 18.7.2024
COM(2024) 319 final

# POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

## o odhodkih EKJS
## Sistem zgodnjega opozarjanja 1–6/2024

## 1. PRORAČUNSKI POSTOPEK ZA EKJS ZA LETO 2024

Evropski parlament je 22. novembra 2023 sprejel splošni proračun Evropske unije za leto 2024. Proračun Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) znaša 40 517 milijonov EUR v odobritvah za prevzem obveznosti in 40 505 milijonov EUR v odobritvah plačil. Razlog za različna zneska za obe vrsti odobritev je uporaba diferenciranih sredstev za nekatere ukrepe, ki jih neposredno izvaja Komisija. Ti se v glavnem nanašajo na ukrepe za promocijo kmetijskih proizvodov ter strategijo, usklajevanje in revizijo politike.

## 2. NAMENSKI PREJEMKI ZA EKJS

Na podlagi določb člena 45 Uredbe (EU) 2021/2116 prejemki, ki izhajajo iz finančnih popravkov na podlagi sklepov o potrditvi obračunov in smotrnosti ter iz nepravilnosti, predstavljajo namenske prejemke za financiranje odhodkov EKJS.

Namenski prejemki se lahko v skladu s členom 45(2) ponovno uporabijo za kritje potreb po financiranju vseh odhodkov EKJS. Zbrani namenski prejemki, ki se v proračunskem letu ne porabijo, se samodejno prenesejo v naslednje proračunsko leto[1].

Proračun EKJS za leto 2024 vključuje:

- ocene Komisije o potrebah po financiranju za tržne ukrepe, neposredna plačila in druge odhodke v okviru neposrednega in posrednega upravljanja;
- ocene namenskih prejemkov, ki bodo zbrani med proračunskim letom.

Komisija je v svojem predlogu proračunskih odobritev EKJS za leto 2024 upoštevala skupne pričakovane namenske prejemke. Za proračun za leto 2024 je zahtevala višino odobritev, izračunano tako, da so bili ocenjeni namenski prejemki odšteti od ocenjenih potreb. Proračunski organ je sprejel proračun EKJS za leto 2024, v katerem je upošteval pričakovane namenske prejemke.

Ob pripravi proračuna za leto 2024 so razpoložljivi namenski prejemki po ocenah Komisije znašali 739,8 milijona EUR, od katerih je bilo 339,8 milijona EUR prenesenih iz proračuna za leto 2023. Komisija je preneseni znesek in ocenjene prejemke, ki naj bi bili zbrani v letu 2024, upoštevala, ko je zahtevala odobritve za osnovno dohodkovno podporo za trajnostnost (postavka 08 02 04 01). Vsota izglasovanih odobritev za to shemo in ocenjenih namenskih prejemkov znaša 19 022 milijonov EUR.

Namenski prejemki, preneseni iz leta 2023, so bili nekoliko višji in so znašali 340,3 milijona EUR.

[1] Člen 12(4), točka (b), Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, določa, da se odobritve, ki ustrezajo notranjim namenskim prejemkom, lahko prenesejo samo v naslednje proračunsko leto. Zato se za dobro upravljanje proračuna ti namenski prejemki na splošno uporabijo najprej, pred izglasovanimi odobritvami zadevnega proračunskega člena.

## 3. RAZPREDELNICA O ZAČASNI PORABI NA DAN 31. MARCA 2024

V tem poročilu je predstavljeno začasno izvrševanje proračuna EKJS za leto 2024 na dan 31. marca 2024 s podrobnostmi, navedenimi v spodnji razpredelnici.

Stopnja izvrševanja se primerja s profilom odhodkov sistema zgodnjega opozarjanja, vzpostavljenega v skladu s členom 19 Uredbe (EU) 2021/2116.

**Proračun za leto 2024[1]**
**ZAČASNA PORABA ODOBRITEV EKJS**

**Stanje na dan 31. marca 2024**
**v mio. EUR**

| | | Proračunske odobritve[2] | Poraba od novembra do marca | Izvrševanje | Profil porabe marca | | Vrzel med izvrševanjem in profilom | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | v mio. EUR | v mio. EUR | v % | v % | v mio. EUR | v % | v mio. EUR |
| | | A | B | C = B/A | D | E = D*A | F = C – D | G = B – E |
| | ***Odhodki*** | ***40.517,3*** | ***31.028,3*** | ***76,6%*** | ***77,1%*** | ***31.234,9*** | ***-0,5%*** | ***-206,6*** |
| ***08 01*** | ***Upravni odhodki za podporo sklopu za kmetijsko in pomorsko politiko*** | ***4,9*** | ***1,1*** | ***22,6%*** | ***88,1%*** | ***4,3*** | ***-65,5%*** | ***-3,2*** |
| **08 01 01** | **Odhodki za podporo za Evropski kmetijski jamstveni sklad** | **4,9** | **1,1** | **22,6%** | **88,1%** | **4,3** | **-65,5%** | **-3,2** |
| ***08 02*** | ***Evropski kmetijski jamstveni sklad (EKJS)*** | ***40.512,4*** | ***31.027,2*** | ***76,6%*** | ***77,1%*** | ***31.230,6*** | ***-0,5%*** | ***-203,4*** |
| **08 02 01** | **Kmetijska rezerva (*str. 2)** | **516,5** | **375,3** | **72,7%** | | | | |
| **08 02 02** | **Sektorske vrste intervencij v okviru strateških načrtov SKP** | **1.294,2** | **146,1** | **11,3%** | **22,2%** | **287,0** | **-10,9%** | **-141,0** |
| 08 02 02 01 | Sektor sadja in zelenjave | 335,0 | 60,1 | 17,9% | 21,4% | 71,5 | -3,4% | -11,5 |
| 08 02 02 02 | Čebelarski sektor | 60,0 | 3,0 | 5,0% | 13,4% | 8,1 | -8,4% | -5,1 |
| 08 02 02 03 | Vinski sektor | 835,0 | 77,7 | 9,3% | 23,1% | 193,1 | -13,8% | -115,4 |
| 08 02 02 04 | Sektor hmelja | 2,2 | 2,2 | 100,0% | 100,0% | 2,2 | 0,0% | 0,0 |
| 08 02 02 05 | Sektor oljčnega olja in namiznih oljk | 45,0 | 1,1 | 2,4% | 12,0% | 5,4 | -9,5% | -4,3 |
| 08 02 02 06 | Drugi sektorji | 17,0 | 2,0 | 11,8% | 39,6% | 6,7 | -27,9% | -4,7 |
| **08 02 03** | **Odhodki, povezani s trgom, ki ne spadajo v strateške načrte SKP** | **1.481,6** | **618,0** | **41,7%** | **37,5%** | **555,3** | **4,2%** | **62,7** |
| 08 02 03 01 | POSEI in manjši egejski otoki (brez neposrednih plačil) | 226,0 | 132,8 | 58,8% | 59,8% | 135,2 | -1,1% | -2,4 |
| 08 02 03 02 | Promocija kmetijskih proizvodov — Enostavni programi v okviru deljenega upravljanja | 80,7 | 27,4 | 33,9% | 27,3% | 22,0 | 6,7% | 5,4 |
| 08 02 03 03 | Promocija kmetijskih proizvodov — Multiprogrami in ukrepi, ki jih Komisija izvaja v okviru neposrednega upravljanja | 96,9 | 0,8 | 0,8% | 0,0% | 0,0 | 0,8% | 0,8 |
| 08 02 03 04 | Sheme šolske prehrane | 180,0 | 89,7 | 49,8% | 44,2% | 79,6 | 5,6% | 10,1 |
| 08 02 03 05 | Oljčno olje | p.m. | -0,1 | | | | | |
| 08 02 03 06 | Sadje in zelenjava | 715,0 | 133,1 | 18,6% | 21,4% | 152,7 | -2,7% | -19,6 |
| 08 02 03 07 | Vino | 183,0 | 234,2 | 128,0% | 90,6% | 165,8 | 37,4% | 68,4 |
| 08 02 03 08 | Čebelarstvo | p.m. | 0,0 | | | | | |
| 08 02 03 09 | Hmelj | p.m. | 0,0 | | | | | |
| 08 02 03 10 | Ukrepi javnega in zasebnega skladiščenja | p.m. | 0,0 | | | | | |
| **08 02 04** | **Vrste intervencij v obliki neposrednih plačil v okviru strateških načrtov SKP** | **36.296,2** | **29.541,9** | **81,4%** | **82,7%** | **30.004,9** | **-1,3%** | **-463,0** |
| 08 02 04 01 | Osnovna dohodkovna podpora za trajnostnost (**str. 2) | 18.282,2 | 17.313,9 | 94,7% | 96,5% | 17.645,8 | -1,8% | -331,9 |
| 08 02 04 02 | Dopolnilna prerazporeditvena dohodkovna podpora za trajnostnost | 3.917,0 | 3.708,7 | 94,7% | 95,1% | 3.726,2 | -0,4% | -17,5 |
| 08 02 04 03 | Dopolnilna dohodkovna podpora za mlade kmete | 670,0 | 547,2 | 81,7% | 81,1% | 543,7 | 0,5% | 3,5 |
| 08 02 04 04 | Sheme za podnebje in okolje | 8.698,0 | 5.008,7 | 57,6% | 53,0% | 4.607,7 | 4,6% | 401,0 |
| 08 02 04 05 | Vezana dohodkovna podpora | 4.485,0 | 2.928,8 | 65,3% | 76,5% | 3.432,8 | -11,2% | -503,9 |
| 08 02 04 06 | Plačilo za bombaž, vezano na kmetijsko rastlino | 244,0 | 34,7 | 14,2% | 20,0% | 48,8 | -5,8% | -14,2 |
| **08 02 05** | **Neposredna plačila, ki ne spadajo v strateške načrte SKP** | **444,0** | **327,1** | **73,7%** | **68,1%** | **302,3** | **5,6%** | **24,7** |
| 08 02 05 01 | POSEI in manjši egejski otoki (neposredna plačila) | 444,0 | 286,3 | 64,5% | 68,1% | 302,3 | -3,6% | -16,0 |
| 08 02 05 02 | Shema enotnega plačila na površino (SEPP) | p.m. | 2,9 | | | | | |
| 08 02 05 03 | Prerazporeditveno plačilo | p.m. | 0,4 | | | | | |
| 08 02 05 04 | Shema osnovnega plačila | p.m. | 17,6 | | | | | |
| 08 02 05 05 | Plačilo za kmetijske prakse, ki ugodno vplivajo na podnebje in okolje | p.m. | 13,5 | | | | | |
| 08 02 05 06 | Plačilo za kmete na območjih z naravnimi omejitvami | p.m. | 0,0 | | | | | |
| 08 02 05 07 | Plačilo za mlade kmete | p.m. | 0,5 | | | | | |
| 08 02 05 08 | Plačilo za bombaž, vezano na kmetijsko rastlino | p.m. | 0,4 | | | | | |
| 08 02 05 09 | Shema prostovoljne vezane podpore | p.m. | 5,0 | | | | | |
| 08 02 05 10 | Shema za male kmete | p.m. | 0,4 | | | | | |
| **08 02 06** | **Strategija, usklajevanje in revizija politike** | **379,4** | **18,7** | **4,9%** | **13,0%** | **49,2** | **-8,1%** | **-30,6** |
| 08 02 06 01 | Finančni popravki v korist državam članicam po odločitvah o potrditvi obračunov in potrditvi skladnosti | 250,9 | 0,0 | 0,0% | 0,0% | 0,0 | 0,0% | 0,0 |
| 08 02 06 02 | Reševanje sporov | p.m. | 0,0 | | | | | |
| 08 02 06 03 | Evropski kmetijski jamstveni sklad (EKJS) — Operativna tehnična pomoč | 128,5 | 18,7 | 14,5% | 38,3% | 49,2 | -23,8% | -30,6 |
| **08 02 99** | **Zaključek prejšnjih programov in dejavnosti** | **100,5** | **0,2** | **0,2%** | **31,6%** | **31,8** | **-31,4%** | **-31,6** |



[1] Proračunsko leto = od 16. oktobra 2023 do 15. oktobra 2024, vendar so odhodki v okviru neposrednega upravljanja Komisije možni do 31. decembra 2024.
[2] Zadeva odobritve za prevzem obveznosti.

**Proračun za leto 2024[1]**
**ZAČASNA PORABA ODOBRITEV EKJS**

**Stanje na dan 31. marca 2024**
**v mio. EUR**

| | | Proračunske odobritve[2] | Poraba od novembra do marca | Izvrševanje | Profil porabe marca | | Vrzel med izvrševanjem in profilom | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | v mio. EUR | v mio. EUR | v % | v % | v mio. EUR | v % | v mio. EUR |
| | | A | B | C = B/A | D | E = D*A | F = C – D | G = B – E |
| | (*) Kmetijska rezerva, vključno s 315,5 milijona EUR, ki se prenesejo iz proračunskega leta 2013: | | | | | | | |
| 08 02 01 | Kmetijska rezerva – vključno s prenosom iz prejšnjega proračunskega leta | 832,0 | 375,3 | 45,1% | | | | |
| | (**) Zgolj informativno: odhodki glede na prvotne odobritve in namenske prejemke | | | | | | | |
| 08 02 04 01 | Osnovna dohodkovna podpora za trajnostnost – vključno z namenskimi prejemki | 19.022,0 | 17.313,9 | 91,0% | 96,5% | 18.359,9 | -5,5% | -1.045,9 |
| | ***Namenski prejemki*** | ***739,8*** | ***605,7*** | ***81,9%*** | | | | |
| 6 2 0 0 | Evropski kmetijski jamstveni sklad – Namenski prejemki, ki bodo po ocenah zbrani v proračunskem letu | 400,0 | 265,9 | 66,5% | | | | |
| | Namenski prejemki, preneseni iz prejšnjega proračunskega leta | 339,8 | 339,8 | 100,0% | | | | |

[1] Proračunsko leto = od 16. oktobra 2023 do 15. oktobra 2024, vendar so odhodki v okviru neposrednega upravljanja Komisije možni do 31. decembra 2024.
[2] Zadeva odobritve za prevzem obveznosti.

## 4. PRIPOMBE H KMETIJSKI REZERVI ZA LETO 2024

Proračun za leto 2024 je vključeval znesek v višini 832 milijonov EUR za kmetijsko rezervo, vključno s prenosom 315,5 milijona EUR iz proračuna za leto 2023.

Sprejeta sta bila ukrepa v skupni vrednosti 98,3 milijona EUR[2]. To se bo financiralo izključno iz kmetijske rezerve za leto 2024, torej iz proračuna za leto 2024.

Kar zadeva odhodke, so države članice doslej prijavile skupno 375,3 milijona EUR. Izplačani znesek se nanaša na zadnja dva izjemna ukrepa (sklopa dva in tri), ki sta bila sprejeta v okviru proračuna za leto 2023, a se delno financirata iz proračuna za leto 2024.

[2] Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/2820 z dne 15. decembra 2023 o zagotavljanju nujne finančne pomoči v kmetijskih sektorjih, ki so jih prizadele naravne nesreče v Grčiji in Sloveniji *(UL L, 2023/2820, 18.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/2820/oj)*; Izvedbena uredba Komisije (EU) 2024/453 z dne 5. februarja 2024 o izrednih ukrepih za podporo trgu v sektorju jajc in perutninskega mesa v Italiji (*UL L, 2024/453, 6.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/453/oj*).

## 5. PRIPOMBE K ZAČASNEMU IZVRŠEVANJU PRORAČUNA EKJS ZA LETO 2024

Za večino vrst intervencij v nekaterih sektorjih se je izvrševanje odhodkov, določenih v strateških načrtih SKP, začelo v proračunskem letu 2023. Prva plačila za vrste intervencij v obliki neposrednih plačil v okviru strateških načrtov so bila izvedena v proračunskem letu 2024. To pomeni, da za pripravo profila odhodkov teh intervencij za proračunsko leto 2024 ni bilo na voljo tako rekoč nobenih preteklih podatkov. Mesečni profil teh odhodkov zato temelji na preteklih profilih, opaženih za podobne odhodke pri tržnih sektorjih in neposrednih plačilih zunaj strateških načrtov, v njem pa so upoštevani tudi dejanski odhodki za „načrtovane“ intervencije v prvih dveh mesecih proračunskega leta 2024.

Začasno izvrševanje proračunskih odobritev EKJS za leto 2024 za obdobje do 31. marca 2024 je zelo blizu izračunanemu profilu odhodkov (–0,5 odstotne točke).

Odhodki za skoraj vse sektorske vrste intervencij v okviru strateških načrtov (08 02 02) kažejo odklon od profila navzdol, vendar v manjši meri kot v prejšnjem proračunskem letu.

Znesek 606,2 milijona EUR namenskih prejemkov (6 2 0 0) je že na razpolago, med proračunskim letom pa naj bi bili zbrani še dodatni zneski.

Komisija trenutno pričakuje, da bodo izglasovane odobritve skupaj z namenskimi prejemki, ki bodo na razpolago ob koncu proračunskega leta, zadostovale za kritje vseh odhodkov.